

Sygn. akt VIII U 1477/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek	

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 r. w Gliwicach

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 20 listopada 2020 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1477/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 20 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu A. B. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując że ubezpieczony jest już uprawniony do emerytury górniczej z art. 50a ust. 2, a zatem brak podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej.

W odwołaniu ubezpieczony podniósł, że domaga się ponownego przeliczenia emerytury po przepracowaniu kolejnych miesięcy jako emeryt.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. ZUS Oddział w C. podkreślił, że ubezpieczony ma już prawo do emerytury górniczej z art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej, zatem nie może uzyskać prawa do kolejnej emerytury górniczej w myśl art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej. Tym samym nie jest możliwe przeliczenie świadczenia w oparciu o art. 53 ust. 4 powołanej ustawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. B. urodził się (...) Wiek 50 lat ukończył (...), natomiast wiek 55 lat osiągnie dopiero (...) r.

Decyzją z 10 marca 2017 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej od 1 marca 2017 r.

Po nabyciu prawa do emerytury górniczej ubezpieczony pracował ponad 30 miesięcy w firmach ochroniarskich na podstawie umów zlecenia.

W dniu 13 listopada 2020 r. ubezpieczony wystąpił z kolejnym wnioskiem o przyznanie prawa do górniczej emerytury i przeliczenie świadczenia ze względu na przepracowanie 30 miesięcy.

Zaskarżoną decyzją z 20 listopada 2020 r. ZUS Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej, ponieważ ubezpieczony ma już ustalone prawo do emerytury górniczej z art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Nie był on sporny pomiędzy stronami.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestię sporną stanowi ocena, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury i jej obliczenia z uwzględnieniem 24% kwoty bazowej w części socjalnej emerytury. Bezsprzeczne jest bowiem, że ubezpieczony, po przyznaniu prawa do emerytury na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego od marca 2017 r., pracował i z tego tytułu podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu.

Sąd podkreśla, że ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 53 ze zm.) nie przewiduje możliwości przeliczenia emerytury z nową kwotą bazową tylko z tytułu przepracowania co najmniej 30 miesięcy.

Art. 53 ustawy emerytalno- rentowej stanowi, że:

1. Emerytura wynosi:

- 1) 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

2. Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

3. Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Z kolei jak stanowi art. 21 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
- 2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Zgodnie zaś z ust. 2 ww. przepisu ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

- 1) emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury

Sąd podkreśla, że zarówno zasada ustanowiona w art. 53 ust. 3 cytowanej ustawy, jak i jego wyjątek określony w ust. 4 tego przepisu dotyczy obliczania tzw. części socjalnej (art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) emerytury z tytułu osiągnięcia wieku powszechnego, kiedy ubezpieczony miał wcześniej ustalone prawo do renty lub emerytury (wcześniejszej lub w obniżonym wieku). Co do zasady więc do części socjalnej emerytury przyjmuje się kwotę bazową, która służyła do obliczenia uprzedniej renty lub emerytury.

Powyższe oznacza, że przepis art. 53 ust. 4 ustawy może być stosowany w związku z nabywaniem kolejnego uprawnienia do świadczenia, a nie może stanowić samoistnej podstawy do przeliczenia świadczenia.

W tym kontekście warto odnieść się do uchwały Sądu Najwyższego z 10 września 2009 r. (I UZP 6/09, OSNP 2010, Nr 5-6, poz. 72), w której wyrażono stanowisko, że „kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydziści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury. Jednocześnie stwierdzono, że art. 53 i 110 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczą niezależnych kwestii i nie pozostają one względem siebie w żadnej relacji. O ile bowiem art. 110 dotyczy przeliczenia świadczenia już ustalonego, o tyle jej art. 53 odnosi się do ustalenia po raz pierwszy prawa do emerytury, które może być ustalone w okolicznościach wcześniejszego ustalenia prawa do innego świadczenia”.

W realiach niniejszej sprawy ubezpieczony domagał się przeliczenia kwoty bazowej w związku z podleganiem co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu, po uzyskaniu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, którą ubezpieczony pobiera.

Roszczenie ubezpieczonego mogłoby zasługiwać na uwzględnienie tylko w sytuacji, gdyby ubezpieczony spełniał przesłanki do kolejnej emerytury. W sytuacji ubezpieczonego chodzi o emeryturę górniczą ze względu na wiek z art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej albo powszechnego wieku.

Zarówno do pierwszej jak i drugiej emerytury, bezspornie, ubezpieczony nie spełnił przesłanek.

Zgodnie bowiem z art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Tymczasem ubezpieczony ma przyznane prawo do emerytury na podstawie art. 50a ust. 2 po ukończeniu 50 lat. Emerytura górnicza ze względu na wiek może być przyznana tylko 1 raz – na podstawie art. 50a ust. 1 lub 2. Przepis ten przewiduje jeden rodzaj świadczenia. Na marginesie zaznaczyć należy, że ubezpieczony nie ukończył 55 lat.

W ocenie sądu, zatem organ rentowy trafnie uznał, że żądanie to nie może zostać uwzględnione.

Jak wskazano powyżej przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie przewidują możliwości przeliczenia tego samego świadczenia na zasadach określonych w art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Podkreślić należy, że przeliczenie określone w art. 53 ust. 4 w związku z art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej ma charakter jednorazowy. Dotyczy tylko sytuacji, gdy ubezpieczony po nabyciu prawa do renty lub emerytury (wcześniejszej lub w obniżonym wieku), której podstawę wymiaru wskazał jako podstawę wymiaru emerytury z tytułu osiągnięcia wieku powszechnego podlegał przez co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Reasumując, zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, zatem sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

Wyrok został wydany w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c.

(-)sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek